

[Finansministeren.]

foreslog, at man skulle iværksætte en tvungen opsparing — formentlig i lighed med den lovgivning, vi havde under krigen. Det ærede medlem anførte som begrundelse herfor, at det gjaldt om at begrænse forbruget nu, hvor vi havde store vanskeligheder ved at begrænse underskuddet på betalingsbalancen, og man kunne så frigøre pengene, f. eks. om 5 år, når produktionen her i landet var vokset.

Jeg er ikke sikker på, om tanken er rigtig.

Jeg har ikke det mindste imod at gå ind i en saglig drøftelse heraf. Når det ærede medlem nævnte et relativt stort beløb, som jeg forstår han tilsigter på dette punkt, er jeg tilbøjelig til at tro, at man skal temmelig langt ned i indkomstgrupperne for at opnå et sådant resultat, og så kan måske virkningen af et sådant forslag blive problematisk, men man må spørge, om tanken er rigtig. Er det ikke noget inkonsekvent, at det ærede medlem foreslår tvungen opsparing i år, hvor vi får Marshallhjælp for henved 600 mill. kr., og frigivelse af beløbene om 5 år, hvor vi ingen Marshallhjælp får, og hvor vi derfor ved egne kræfter må skaffe dækning for hele vort valutaforbrug?

Jeg er ikke uenig med de forskellige ærede ordførere om det ønskelige i, at den private opsparing fortsat viser en stigende tendens. Jeg vil i den forbindelse fremhæve, at den private opsparing faktisk har været meget stærkt stigende i løbet af de sidste år, ikke mindst fra 1948 til 1949, hvor det samlede private forbrug udgjorde en mindre del af nationalindkomsten end i noget foregående år. Dette er et af de positive træk i den økonomiske udvikling, og det er et forhold, som regeringen i høj grad har været opmærksom på ved tilrettelæggelsen af den økonomiske politik.

Naturligvis har vi ingen garanti for, at den private opsparing fortsat vil stige på samme måde, men det skulle heller ikke være nødvendigt, da investeringerne nu har nået et så højt omfang, at man næppe kan vente yderligere stigning. Snarere er der vel en vis fare for, at investeringsaktiviteten svækkes fremover, og det forekommer mig, at det navnlig er her, den økonomiske politik må sætte ind. På dette punkt består der, så vidt jeg har forstået, heller ingen uenighed mellem mig og det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, ligesom jeg forstod på det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards udtalelser, at han ville være med til at gennemføre forholdsregler, der stimulerede investeringsaktiviteten. Der-

imod syntes det at fremgå af den ærede konservative ordførers betragtninger, at han ikke ville være med til at understøtte den fortsatte genopbygningspolitik. Han gav ganske vist ikke direkte udtryk herfor, men jeg må forstå hans bemærkninger om likviditeten og genopbygningsfonden på den måde. Til nærmere belysning af dette spørgsmål, som jo flere af de ærede ordførere og det ærede medlem hr. Himmelstrup kredsede om, skal jeg her give nogle oplysninger om den faktiske udvikling i likviditeten i året 1949. De tal, den ærede konservative ordfører, det ærede medlem hr. Aksel Møller anførte, var nemlig på væsentlige punkter uholdbare.

Det klareste udtryk for udviklingen i likviditeten får man ved at se på, hvorledes det samlede mellemværende mellem staten og nationalbanken har udviklet sig. De ærede ordførere opererede med tal for finansministeriets foliokonto og finansministeriets særkonto, som Marshallindbetalingerne går ind på. Tager man summen af disse konti samt tillige statens reguleringskonto i nationalbanken under eet, kommer man til det resultat, at statens samlede gæld til nationalbanken ved begyndelsen af året 1949, d. v. s. 31. december 1948, udgjorde ialt 3 233 mill. kr., medens den samlede gæld ved udgangen af 1949 udgjorde 2 983 mill. kr. Der er altså i 1949 sket en nedbringelse af statens samlede gæld til nationalbanken med 250 mill. kr., og i de to første måneder af 1950 er gælden yderligere formindsket med 34 mill. kr. I 1949 er der på de to Marshallkonti indbetalt ialt 596 mill. kr. og ikke som nævnt af det ærede medlem hr. Aksel Møller ca. 900 mill. kr. Ser man bort fra Marshallkontoen, er der altså i løbet af 1949 sket udbetalinger fra nationalbanken til staten på ialt 346 mill. kr., hvilket beløb dels er brugt til udbetalinger af byggelån, dels til indfrielsen af forfaldne korte statslån.

Disse udbetalinger fra staten bør imidlertid ikke ses isoleret, men bør netop vurderes på baggrund af, at der har været et underskud på betalingsbalancen overfor udlandet og i forbindelse dermed en opsugning af penge fra omsætningen. Overfor den samlede forøgelse af likviditeten over statsfinanserne på ca. 350 mill. kr. må stilles et nettosalg af valuta gennem nationalbanken på ialt ca. 310 mill. kr. I forbindelse med visse andre mindre forskydninger på nationalbankens balance er der i løbet af 1949 sket en forøgelse af pengemængden — bestemt som seddelomløbet og bankernes og sparekassernes indestående på folio i